

بررسی اصول و روش‌های برقراری نظم و انضباط از نظر کارکنان مدارس متوسطه

جمال سلیمی^{۱*} و رضا قاسمی^۲

Received: 11/11/2017
Accepted: 24/06/2018

صفحات: ۲۴۱-۲۴۴

دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۸/۲۰
پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۴/۰۳

چکیده

روش تحقیق حاضر توصیفی-پیمایشی و جامعه‌ی آماری شامل کادر اداری مدارس متوسطه دوم (دخترانه-پسرانه) شهرستان اسدآباد به تعداد ۷۰ نفر بوده که به روش تمام‌شماری کامل موردبررسی قرار گرفته‌اند. ابزار گردآوری اطلاعات تحقیق، پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته بود که ضریب پایایی آن به کمک آزمون آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۳ حاصل شده و برای سؤالات مربوط به روش‌های انضباطی نیز مقدار ۰/۸۹ به دست آمده است. روایی پرسشنامه نیز با نظر متخصصان تأیید شد. به منظور تحلیل داده‌های این تحقیق از آزمون‌های t-نمونه ای، t گروه‌های مستقل (مقایسه میانگین‌های دو گروه مستقل) و تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داد که اصول انضباطی استفاده شده توسط کادر مدرسه در مدارس متوسطه دوم (دخترانه-پسرانه) بیشتر از سطح متوسط بوده است. بیشترین اصول انضباطی به کار گرفته شده در مدارس متوسطه دوم (دخترانه-پسرانه) مربوط به همقدمی تمام اعضای آموزشی اعم از دانش‌آموزان، مدیران، معلمان و اولیاء، برای برقراری انضباط بود و کمترین اصول انضباطی به کار گرفته شده در مدارس متوسطه دوم (پسرانه-دخترانه) مربوط به انضباط بر پایه تنبیه بود. همچنین بین اصول انضباطی استفاده شده در مدارس (دخترانه-پسرانه) توسط کادر مدرسه تفاوت معناداری وجود ندارد. و نهایتاً روش‌های انضباطی استفاده شده توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم (دخترانه-پسرانه) بیشتر از سطح متوسط گزارش شده است.

کلید واژگان: اصول و روش‌های انضباطی، مدارس متوسطه دوم، کادر مدرسه، انضباط پیش‌گیرنده، انضباط حمایت‌کننده، انضباط اصلاحی.

۱. دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه کردستان

نویسنده مسئول: j.salimi@uok.ac.ir

۲. کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه کردستان

مقدمه

موضوع انضباط امروزه به‌عنوان یکی از مسائل حاد و بسیار مهم برای مدیران، معاونان و معلمان مدرسه جهت برقراری نظم و انضباط و کنترل دانش‌آموزان می‌باشد. که امور انضباطی دانش‌آموزان قسمت اعظم وقت و توجه مدیران و معلمان را به خود اختصاص داده است (Charles & Senter, 2005). یکی از آشکارترین مسائلی که در آموزش و پرورش مطرح است و ذهن مدیران و معلمان را مشغول می‌سازد، برقراری انضباط در کلاس (بعد آموزشی)، اصلاح مشکلات رفتاری دانش‌آموزان (بعد رفتاری) و اجرای قوانین وضع‌شده در مدارس (بعد مقرراتی) است. یکی از اساسی‌ترین مسئولیت‌های مدیران و معاونان آموزشی شناسایی مسائل دانش‌آموزان و توان حل آن‌هاست. از جمله این مسائل، مشکلات انضباطی دانش‌آموزان است (Hashemian, 2002).

مسئله انضباط، موضوعی است که در همه سازمان‌های آموزشی، مدیران، معلمان و دانش‌آموزان در همه مقاطع تحصیلی با آن درگیر هستند. از سویی شناخت مشکلات انضباطی دانش‌آموزان و شیوه‌های اصلاح آن‌ها در حیطه وظایف مدیران مدارس و معلمان است. انضباط صحیح جز با شناخت مشکلات انضباطی و شیوه‌های مطلوب برخورد با آن‌ها از سوی مدیران و معلمان برقرار نمی‌گردد (Everson, Emmer & Worshan, 2006). انضباط یکی از شرایط لازم اداره امور و حفظ و بقای هر سازمانی است. هرج و مرج و بی‌نظمی، که ناشی از نبود مقررات، اجرا نشدن ضوابط است، حیات یک سازمان و حتی جامعه‌ای را در خطر می‌اندازد یا ریشه‌کن می‌کند. فلسفه انضباط در مدارس نیز ناشی از همان حقیقتی است که لزوم انضباط در بقیه گروه‌های اجتماعی و در کل در جامعه را مطرح می‌سازد (Leigh & et al. 2009).

زمانی که فرد برخلاف مقررات گروه یا جامعه رفتار می‌کند او را فردی بی‌انضباط می‌خوانند، پیروی از مقررات گروه، فرهنگ، اجتماع، همان انضباط است. پس هدف از انضباط این است که فرد را قادر به سازش با قوانین و مقرراتی بکند که فرهنگ یک گروه را پذیرفته است، به‌طوری‌که رفتار خود را با توقعات و خواسته‌های سالم گروه اجتماعی که در آن زندگی می‌کند هماهنگ نماید (Loukas, 2007). لذا رعایت مقررات نه تنها برای حفظ آداب و رسوم مهم است بلکه برای شادی، سازگاری و آرامش خود فرد نیز اهمیت دارد. و هر فردی برای اینکه نیازها و آرزوهایش را با دیگران مطابقت دهد و موردقبول و احترام آن‌ها واقع شود نیاز به انضباط و قوانین رفتاری دارد. رعایت انضباط در مدرسه نه تنها یادگیری را فراهم می‌آورد بلکه به رشد سالم و شخصیت دانش‌آموز هم منجر می‌گردد (Badri, 1985).

دوام و بقای نظام آموزش و پرورش، به‌منزله نهادی تربیتی و اثرگذار بر دانش‌آموزان، به نظم و انضباط داخلی آن بستگی دارد و بدون وجود مقررات و قواعد مشخص و کارآمد به اجرای برنامه‌ها و دستیابی به اهداف خود نیست. برقراری انضباط، روشی برای هموار کردن راه، به‌منظور تحقق بخشیدن اهداف عالی تعلیم و تربیت است (Yousefi & et al, 2010). در ضمن فراهم آوردن محیط مساعد برای یادگیری یکی از پرچالش‌ترین بخش‌های نهاد آموزش و پرورش است و همواره تلاش بر این بوده که با تقویت و درونی کردن این شاخصه، فرآیند تعلیم و تربیت تسهیل یابد، باوجوداین همواره مشاهده می‌شود که مواردی متعدد از بی-نظمی یا بی‌انضباطی در مدارس وجود دارد که زمینه اختلال در یادگیری دانش‌آموزان و تحقق یافتن اهداف آموزش و پرورش را فراهم آورد (Blomart, 2001).

موضوع انضباط و مدیریت آن هسته مرکزی برنامه‌های مدارس اثربخش را تشکیل می‌دهد. جامعه یک مدرسه متشکل از دانش‌آموزان، معلمان، والدین، کارکنان و گردانندگان مدرسه می‌باشند (Lewis & et al, 2008). در محیط مدرسه اولویت اصلی و رکن مهم در مدرسه آیین‌نامه انضباطی است که در وزارت آموزش و پرورش به‌صورت متمرکز به مدارس ابلاغ می‌شود و همه موظف به رعایت آن می‌باشند. سخن این است که دانش‌آموزان را چگونه بر سر نظم آوریم و به چه صورت در آن‌ها پابندی را ایجاد کنیم؟ پاسخ این است که برای کنترل افراد و استقرار نظم و انضباط در زندگی دانش‌آموزان ضوابطی را باید در نظر گرفت و دانش‌آموز را به آن ضوابط منضبط سازیم. به‌عبارت‌دیگر قواعد و اصول انضباطی را برای دانش‌آموزان معین کرده و در چارچوب آیین‌نامه انضباطی آموزش و پرورش و عوامل اجرایی آن که مدیران و معاونان می‌باشند از دانش‌آموزان خواسته شود که انضباط صحیح را رعایت کنند. گرچه در نگاه اول به نظر می‌رسد که انضباط اجتماعی در میان دانش‌آموزان عمدتاً مفهومی فردی و توأم با عوامل روان-شناختی است، اما اگر به جایگاه شکل‌گیری انضباط به معنای وسیع آن نگاه کنیم در خواهیم یافت که برای دستیابی به انضباط اجتماعی در دانش‌آموزان باید علاوه بر چارچوب مدرسه و آیین‌نامه انضباطی که از سوی سازمان آموزش و پرورش به مدارس ابلاغ می‌شود به ریشه‌ها، عوامل و زمینه‌های آن در ساختار خانه، جامعه، گروه همسالان، و... نیز توجه کرد (Ganji, 2013). مدرسه یکی از نهادهای مهم اجتماع است که تأثیری ژرف بر تحول کودک به‌ویژه تحول فرآیند انطباق جویی و اجتماعی شدن وی دارد. در مدرسه دانش‌آموز با الگوها، نقش‌ها، اصول و قوانین و مبانی اجتماعی زیستن آشنا می‌شود و به‌تدریج توان بیان نیازها و طریق ارضای آن‌ها را از راه تبادلات و تعاملات اجتماعی کسب می‌کند. رعایت حقوق دیگران و داشتن

نظم و ترتیب در کارها نیز به طور مستقیم یا حین کسب آموزش‌ها و مهارت‌های مختلف در مدرسه فراگرفته می‌شود (Ebrahimi Ghavam, 1996). مسئله بی‌انضباطی در مدارس توجه بسیاری را در سراسر جهان به شکل فزاینده‌ای به خود جلب کرده است. بی‌انضباطی دانش‌آموز جدی و شایع دانسته می‌شود، و یادگیری دانش‌آموز را به شکل منفی تحت تأثیر قرار می‌دهد (Ligeh, Chan Hall & Sandres, 2009; Tozer, 2010). این مسئله خود را به شیوه‌های مختلفی نشان می‌دهد که (Marais & Meier, 2010) آن‌ها را که شامل: خرابکاری، فرار از مدرسه، سیگار کشیدن، سرپیچی یا نافرمانی، تهدید، خلاف، قتل، حمله، تجاوز، سرقت و خشونت‌های کلی می‌شود می‌دانند. (Moyo, Khewu & Bayaga, 2015).

در مدرسی که هیچ درک مشترکی از مفهوم انضباط وجود ندارد تنش به وجود آمده و احتمالاً بحران‌هایی رخ خواهد داد. تمام اعضای جامعه-مدرسه که شامل مدیران، معاونان، معلمان و خود دانش‌آموزان هستند نیازمند شناسایی نیازهای دانش‌آموزان و درک مشترک از سیاست‌های انضباطی، راهبردها و روش‌ها هستند (Ahmadi & et al, 2007: According to the Blandfvrd). موضوع انضباط و مدیریت آن هسته مرکزی برنامه‌های مدارس اثربخش را تشکیل می‌دهد. جامعه یک مدرسه متشکل از دانش‌آموزان، معلمان، والدین، کارکنان و گردانندگان مدرسه می‌باشند. در محیط مدرسه اولویت اصلی و رکن مهم در مدرسه آیین‌نامه انضباطی است که در وزارت آموزش و پرورش به صورت متمرکز به مدارس ابلاغ می‌شود و همه موظف به رعایت آن می‌باشند (Valinejad, 2013). سخن این است که دانش‌آموزان را چگونه بر سر نظم آوریم و به چه صورت در آن‌ها پایبندی را ایجاد کنیم؟ محقق کوشیده است تا با توجه به اهمیت نظم و انضباط در نهاد آموزش و پرورش و مدارس نقش آن را در فرآیند یادگیری ضمن شناسایی موارد و مصادیق بی‌انضباطی در مدارس دوره دوم متوسطه دوم شهرستان اسدآباد و عوامل مؤثر و راهکارهای به‌منظور کاهش بی‌انضباطی و پی بردن به این مسئله که کادر مدرسه چه اصول و روش‌هایی را برای برقرار کردن انضباط در مدارس متوسطه دوم به کار می‌برند. تحقیق به دنبال یافتن پاسخ به سؤالات ذیل انجام گرفته است:

- ۱- چه اصول انضباطی در مدارس متوسطه دوم توسط کادر مدرسه استفاده می‌شود؟
- ۲- روش‌های انضباطی استفاده‌شده توسط مسئولان مدرسه غالباً کدام‌ها هستند؟
- ۳- چه تفاوتی بین مدارس دخترانه و پسرانه در خصوص اصول و روش‌های انضباطی مشاهده می‌گردد؟

روش‌شناسی

راهبرد مطالعه در این پژوهش کمی، و روش پژوهش از نوع توصیفی است. جامعه آماری شامل کادر اداری کلیه مدارس متوسطه دوم (دخترانه-پسرانه) شهرستان اسدآباد است که تعداد آن‌ها ۷۰ نفر می‌باشد که ۴۵ نفر از آن‌ها در مدارس پسرانه و ۲۵ نفر در مدارس دخترانه در شهرستان اسدآباد فعالیت دارند. برای انتخاب حجم نمونه از آنجایی که جامعه تحقیق موردنظر محدود بوده از تعیین حجم نمونه امتناع شد و کلیه مدیران و معاونان دوره متوسطه دوم به صورت تامش ماری در فرآیند تحقیق مشارکت داده شدند. ابزار گردآوری داده‌ها یک پرسشنامه محقق ساخته بود که پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ مقدار ۰/۹۱ مورد تأیید قرار گرفت. برای سنجش روایی پرسشنامه از روش روایی محتوایی و صوری استفاده شد، به این ترتیب که ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه‌ها در اختیار استادان راهنما و متخصصان مربوط و چندین آزمودنی قرار گرفت و آنان روایی صوری و محتوایی پرسشنامه را تأیید کردند. برای تحلیل داده‌ها از آزمون-های نظیر t تک‌نمونه‌ای، t گروه‌های مستقل (مقایسه میانگین‌های دو گروه مستقل)، تحلیل واریانس یک‌طرفه، استفاده شده است.

یافته‌ها

۱- چه اصول انضباطی در مدارس متوسطه دوم توسط کادر مدرسه استفاده می‌شود؟
ابتدا اصول انضباطی به کار گرفته‌شده توسط کادر مدرسه را در مدارس متوسطه دوم با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای به‌طور کلی بررسی می‌کنیم و سپس با استفاده از آزمون t دو نمونه مستقل اصول انضباطی به کار گرفته‌شده توسط کادر مدرسه را در مدارس متوسطه دوم (دخترانه- پسرانه) شهرستان اسدآباد مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهیم.

جدول (۱): وضعیت رعایت اصول انضباطی

شماره سؤال	گویه‌ها	نوع مدارس	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	مبنای انضباط بیشتر بر پایه دوستی معلمین و دانش‌آموزان	کل	۳/۴۶	۰/۸۵	۴/۵۲	۶۹	۰/۰۰۰
۲	ریشه‌یابی مسائل انضباط در خارج از مدرسه	کل	۳/۷۰	۱/۱۳	۵/۱۶	۶۹	۰/۰۰۰
۳	انضباط بر پایه تنبیه	کل	۱/۶۴	۰/۸۲	-۱۳/۹۰	۶۹	۰/۰۰۰
۴	استفاده از خود دانش‌آموزان برای	کل	۳/۸۶	۱/۱۱	۶/۴۸	۶۹	۰/۰۰۰

						برقراری انضباط	
۰/۰۰۰	۶۹	۹/۵۰	۰/۹۳	۴/۰۶	کل	همقدمی تمام اعضای آموزشی اعم از دانش‌آموزان، مدیران، معلمان و اولیاء برای برقراری انضباط	۵
۰/۳۶۰	۶۹	۰/۹۲	۱/۱۷	۳/۱۳	کل	برقراری انضباط با دانش و امکانات لازم و آموزش مفید	۶
۰/۰۰۰	۶۹	۵/۹۱	۰/۹۷	۳/۶۹	کل	درک این موضوع از سوی دانش‌آموزان که انضباط در مدرسه پایه‌ای برای انضباط در اجتماع، جامعه و زندگی	۷
۰/۱۳۲	۶۹	۱/۵۲	۱/۱۰	۳/۲۰	کل	مقدم دانستن کج‌راه‌های رفتاری و انضباطی بر رفتار ظاهری	۸
۰/۰۰۰	۶۹	۷/۰۸	۰/۸۰	۳/۶۷	کل	نگاه به انضباط در راستای حفظ سلامتی و بهداشت فرد	۹
۰/۰۰۰	۶۹	۵/۱۶	۰/۹۳	۳/۵۷	کل	انضباط در راستای توسعه بهسازی روانی و ذهنی دانش‌آموزان و کادر آموزشی	۱۰
۰/۰۰۰	۶۹	۴/۷۸	۱/۰۰	۳/۵۷	کل	تشویق افراد به آزاداندیش شدن و رعایت حدود آزادی‌ها	۱۱
۰/۰۰۳	۶۹	۳/۰۳	۰/۹۵	۳/۳۴	کل	آموزش و توسعه سعه‌صدر، دوستی	۱۲
۰/۱۷۶	۶۹	۱/۳۷	۱/۰۵	۳/۱۷	کل	انضباط بر اساس توان و تکلیف افراد	۱۳
۰/۰۱۹	۶۹	۲/۴۰	۰/۹۹	۳/۲۹	کل	عدم ارائه پیش‌فرض و داوری عجولانه نسبت به رفتار افراد در برقراری انضباط	۱۴

با توجه به جدول ۱ به بررسی اصول انضباطی به کار گرفته‌شده در مدارس متوسطه دوم پرداخته شد که نتایج آن در جدول نشان داده شده است. به‌طور کلی می‌توان گفت بیشترین اصول انضباطی کلی به کار گرفته‌شده توسط مسئولین مدارس همقدمی تمام اعضای آموزشی اعم از دانش‌آموزان، مدیران، معلمان و اولیاء برای برقراری انضباط با میانگین (۴/۰۶) و کمترین نیز انضباط بر پایه تنبیه با میانگین (۱/۶۴) می‌باشد.

۲- روش‌های انضباطی استفاده‌شده توسط مسئولان مدرسه غالباً کدام‌ها هستند؟
در این سؤال ابتدا هریک از سه نوع انضباط را در تک‌تک گویه‌ها بررسی‌شده است که در جدول ۲ قابل مشاهده است:

جدول (۲): وضعیت استفاده از روش «انضباط پیش‌گیرنده» توسط مسئولان مدارس

شماره سؤال	گویه‌ها	نوع مدارس	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۵	اقدامات درباره پیشگیری از بدرفتاری	کل	۳/۲۳	۱/۱۱۹	۱	۶۹	۰/۰۹۲
		دخترانه	۳/۱۸	۱/۱۵۴			
		پسرانه	۳/۳۲	۱/۰۶۹			
۱۶	تنظیم برنامه ارزشمند لذت‌بخش	کل	۳/۲۰	۱/۰۷۱	۷۱۰	۶۹	۰/۱۲۳
		دخترانه	۳/۱۸	۱/۱۷۳			
		پسرانه	۳/۲۴	۰/۸۷۹			
۱۷	ایجاد محیطی در مدارس که در آن دانش‌آموزان احساس مالکیت آزادی و	کل	۳/۰۱	۱/۲۵۷	۱/۵۶۲	۶۹	۰/۹۲۵
		دخترانه	۳/۰۴	۱/۱۴۷			
		پسرانه	۲/۹۶	۱/۴۵۷			
۱۸	تشویق دانش‌آموزان از طریق کمک به مدرسه	کل	۳/۲۹	۰/۹۹۵	۰/۰۹۵	۶۹	۰/۰۱۹
		دخترانه	۳/۲۴	۰/۸۸۳			
		پسرانه	۳/۳۶	۱/۱۸۶			
۱۹	تلاش برای یک درک متقابل صحیح با دانش‌آموزان درباره رفتار کلاسی	کل	۳/۳۰	۱/۰۱۲	۲/۴۰۳	۶۹	۰/۰۱۶
		دخترانه	۳/۲۴	۱/۰۲۶			
		پسرانه	۳/۴۰	۱/۰۰۰			
۲۰	اعمال رفتارهایی که اجماً مورد موافقت قرار گرفته‌اند به‌عنوان قوانین انضباطی	کل	۳/۱۶	۰/۹۵۸	۱/۳۷۳	۶۹	۰/۱۷۴
		دخترانه	۳/۱۶	۰/۹۷۶			
		پسرانه	۳/۱۶	۰/۹۴۳			
۲۱	تلاش بر تداوم و تأکید رفتارهای درست	کل	۳/۸۱	۰/۹۸۲	۶/۹۳۵	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۸۴	۰/۹۲۸			
		پسرانه	۳/۷۶	۱/۰۹۱			

بر اساس نتایج جدول ۲ بیشترین میانگین که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط پیش‌گیرنده مورد توجه قرار می‌گیرد مربوط به تلاش و تداوم و تأکید بر رفتار-

های درست، احترام به خود و دیگران که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۸۴ و ۳/۷۶ و کمترین میانگین که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط پیش‌گیرنده مورد توجه قرار می‌گیرد مربوط به ایجاد محیطی در مدارس که در آن دانش‌آموزان احساس مالکیت، آزادی و عزت‌نفس و قدرت داشته باشند که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۰۴ و ۲/۹۶ می‌باشد. همچنین در سؤالات شماره ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹ در موارد انضباط پیش‌گیرنده در مدارس متوسطه دوم پسرانه بیشتر توسط مسئولان مدارس استفاده می‌شود و در سؤالات ۲۱ و ۱۷ در موارد انضباط پیش‌گیرنده در مدارس متوسطه دوم دخترانه بیشتر توسط مسئولان مدارس استفاده می‌شود و در سؤال ۲۰ هم در مدارس دخترانه و پسرانه این مورد در انضباط پیش‌گیرنده توسط مسئولان مدارس به صورت یکسان در مدارس دخترانه و پسرانه استفاده می‌شود. به‌طور کلی می‌توان گفت که در انضباط پیش‌گیرنده بیشترین توجه مسئولین به تلاش بر تداوم و تأکید بر رفتارهای درست، احترام به خود و دیگران توسط دانش‌آموزان با میانگین (۳/۸۱) و کمترین توجه به ایجاد محیطی در مدارس که در آن دانش‌آموزان احساس مالکیت آزادی و عزت‌نفس و قدرت داشته باشند با میانگین (۳/۰۱) می‌باشد.

جدول (۳): وضعیت استفاده از روش «انضباط حمایت‌کننده» توسط مسئولان مدارس

شماره سؤال	گویه‌ها	نوع مدارس	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
۲۲	کمک به خودکنترلی دانش‌آموزان بعد از اولین علائم رفتاری نامناسب	کل	۳/۲۴	۰/۹۲۴	۲/۲۰۰	۶۹	۰/۰۳۱
		دخترانه	۳/۲۲	۰/۸۵۰			
		پسرانه	۳/۲۸	۱/۰۶۱			
۲۳	رسیدگی بیشتر به دانش‌آموزانی که به توجه بیشتری نیاز دارند	کل	۳/۵۹	۱/۰۱۴	۴/۸۳۱	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۵۸	۰/۹۸۸			
		پسرانه	۳/۶۰	۱/۰۸۰			
۲۴	استفاده از علائم اشاره‌ای	کل	۳/۶۶	۰/۹۱۵	۶/۰۰۹	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۷۸	۰/۸۵۰			
		پسرانه	۳/۴۴	۱/۰۰۳			
۲۵	استفاده از ارتباط متقابل و نزدیک	کل	۳/۵۰	۱/۰۷۳	۳/۸۹۷	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۴۰	۱/۲۱۴			
		پسرانه	۳/۶۸	۰/۷۴۸			
۲۶	جویا شدن از نظرات دانش‌آموزان از طریق	کل	۳/۱۶	۱/۱۵۰	۱/۱۴۳	۶۹	۰/۲۵۷

			۱/۲۱۱	۳/۱۸	دخترانه	یادآوری کارها و تشویق آن‌ها	
			۱/۰۵۴	۳/۱۲	پسرانه		
۰/۲۸۶	۶۹	۱/۰۷۵	۱/۲۲۳	۳/۱۶	کل	اطلاع‌رسانی به دانش‌آموزان درباره شناسایی و نقش آنان در انضباط مدرسه	۲۷
			۱/۱۷۱	۳/۰۲۴	دخترانه		
			۱/۳۲۳	۳/۰۰	پسرانه		
۰/۰۰۰	۶۹	۴/۱۷۱	۰/۹۷۴	۳/۴۹	کل	سعی در برخورد با بی‌انضباطی با اعمال روش‌های متنوع	۲۸
			۰/۹۸۴	۳/۳۸	دخترانه		
			۰/۹۴۵	۳/۶۸	پسرانه		
۰/۰۰۰	۶۹	۴/۱۱۳	۰/۹۵۹	۳/۴۷	کل	حذف شرایط و موقعیت‌هایی که باعث تحریک دانش‌آموزان باشد	۲۹
			۱/۰۱۳	۳/۴۴	دخترانه		
			۰/۸۷۲	۳/۵۲	پسرانه		
۰/۰۰۰	۶۹	۴/۳۰۴	۱/۱۱۱	۳/۵۷	کل	تشویق و ترغیب رفتارهای مناسب در موقعیت‌های مناسب	۳۰
			۱/۱۰۸	۳/۶۷	دخترانه		
			۱/۱۱۸	۳/۴۰	پسرانه		
۰/۰۰۲	۶۹	۳/۲۸۸	۱/۱۶۳	۳/۴۶	کل	آگاهی بخشی و کمک از افراد متخصص	۳۱
			۱/۱۶۰	۳/۴۹	دخترانه		
			۱/۱۹۰	۳/۴۰	پسرانه		
۰/۱۷۶	۶۹	۱/۳۶۷	۱/۰۴۹	۳/۱۷	کل	با توجه به منشأ بی‌انضباطی متوجه مشکلات هستیم	۳۲
			۱/۰۱۴	۳/۲۰	دخترانه		
			۱/۱۳۰	۳/۱۲	پسرانه		
۰/۱۴۶	۶۹	۱/۴۷۱	۳/۵۷۶	۳/۶۳	کل	یافتن دلایل احتمالی وقوع رفتارهای نامناسب	۳۳
			۱/۳۵۱	۳/۹۳	دخترانه		
			۱/۲۵۶	۳/۰۸	پسرانه		

با توجه به نتایج جدول ۳ بیشترین میانگینی که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط حمایت‌کننده مورد توجه قرار می‌گیرد مربوط به استفاده از علائم اشاره‌ای چون اخم کردن، تغییر رفتار و... برای کمک به دانش‌آموزان که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۷۸ و ۳/۴۴ و کمترین میانگینی که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط حمایت‌کننده مورد توجه قرار می‌گیرد مربوط به جویا شدن از نظرات دانش‌آموزان از طریق یادآوری کارها و تشویق آن‌ها که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۱۸ و ۳/۱۲ می‌باشد. همچنین در سؤالات شماره ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳ در موارد انضباط حمایت‌کننده در مدارس متوسطه دوم دخترانه بیشتر توسط

مسئولان مدارس استفاده می‌شود و در سؤالات ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۲۸، ۲۹ در موارد انضباط حمایت-کننده در مدارس متوسطه دوم پسرانه بیشتر توسط مسئولان مدارس استفاده می‌شود. به‌طور کلی می‌توان گفت که در انضباط حمایت‌کننده بیشترین توجه مسئولین به ارتباط با دانش‌آموزان از طریق علائم اشاره‌ای چون اخم، و تغییر اخلاق و... برای کمک به آن‌ها با میانگین (۳/۶۶) و کمترین توجه جویا شدن نظرات دانش‌آموزان با میانگین (۳/۱۶) می‌باشد.

جدول (۴): وضعیت استفاده از روش انضباطی «اصلاحی» توسط مسئولان مدارس

شماره سؤال	گویه‌ها	نوع مدارس	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری
۳۴	استفاده از روش‌های اصلاحی و برخورد با مسئله به‌طور مستقیم	کل	۳/۲۹	۱/۰۷۹	۲/۲۱۶	۶۹	۰/۰۳۰
		دخترانه	۳/۳۶	۱/۰۶۹			
		پسرانه	۳/۱۶	۱/۱۰۶			
۳۵	جلوگیری از رفتارهای بد و مخرب	کل	۳/۶۷	۱/۰۱۸	۵/۵۲۱	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۷۳	۰/۷۸۰			
		پسرانه	۳/۵۶	۱/۳۵۶			
۳۶	صحبت و یا تنبیه متناسب با اصول مدرسه	کل	۳/۵۷	۱/۰۹۸	۴/۳۵۵	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۴۹	۱/۰۱۴			
		پسرانه	۳/۷۲	۱/۲۴۲			
۳۷	تکرار کردن نتایج و عواقب کارهای بانضباط	کل	۳/۵۶	۰/۸۲۸	۵/۶۳۲	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۶۰	۰/۷۸۰			
		پسرانه	۳/۴۸	۰/۹۱۸			
۳۸	هدایت پتانسیل‌های بی‌انضباطی در جهت مثبت	کل	۳/۳۱	۰/۹۱۰	۲/۸۹۱	۶۹	۰/۰۰۵
		دخترانه	۳/۳۶	۰/۸۸۳			
		پسرانه	۳/۲۴	۰/۹۷۰			
۳۹	حل‌وفصل موارد بی‌انضباطی به‌صورت فردی	کل	۳/۸۶	۱/۰۹۵	۶/۵۵۶	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۸۴	۱/۱۴۷			
		پسرانه	۳/۸۸	۱/۰۱۳			
۴۰	آمادگی در مدرسه و انجام راه‌های اصلاحی	کل	۳/۴۶	۰/۹۴۳	۴/۰۵۵	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۲۹	۰/۹۲۰			
		پسرانه	۳/۷۶	۰/۹۲۶			
۴۱	وقوع رفتارهای بی‌انضباطی در هر محیط آموزشی گریزناپذیر است	کل	۳/۹۱	۰/۸۴۷	۹/۰۳۳	۶۹	۰/۰۰۰
		دخترانه	۳/۹۳	۰/۸۳۷			
		پسرانه	۳/۸۸	۰/۸۸۱			

۰/۰۰۰	۶۹	۷/۰۳۲	۰/۸۶۷	۳/۷۳	کل	تناسب سبک مدیریت با موارد مواجهه	۴۲
			۰/۹۲۹	۳/۶۷	دخترانه		
			۰/۷۴۶	۶/۸۴	پسرانه		

با توجه به نتایج جدول ۴ بیشترین میانگینی که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط اصلاحی مورد توجه قرار می‌گیرد مربوط به اعتقاد بر اینکه وقوع رفتارهای بی-انضباطی در هر محیط آموزشی گریزناپذیر است که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۹۳ و ۳/۸۸ و کمترین میانگینی که غالباً توسط مسئولان مدارس متوسطه دوم در روش انضباط اصلاحی مربوط به استفاده از روش‌های اصلاحی و برخورد با مسئله به طور مستقیم که در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه به ترتیب با میانگین ۳/۳۶ و ۳/۱۶ می‌باشد. همچنین در سؤالات شماره ۳۴، ۳۵، ۳۷، ۳۸، ۴۱ در موارد انضباط اصلاحی در مدارس متوسطه دوم دخترانه بیشتر توسط مسئولان مدارس استفاده می‌شود و در سؤالات ۳۶، ۳۹، ۴۰، ۴۲ در موارد انضباط اصلاحی در مدارس متوسطه دوم پسرانه بیشتر توسط مسئولان مدارس استفاده می‌شود. به طور کلی می‌توان گفت که در انضباط اصلاحی بیشترین توجه مسئولین به اعتقاد بر اینکه وقوع رفتارهای مخرب و نامناسب در هر محیط آموزشی گریزناپذیر است با میانگین (۳/۹۱) و کمترین توجه به برخورد به مسائل به طور مستقیم با میانگین (۳/۲۷) می‌باشد.

۴- چه تفاوتی بین مدارس دخترانه و پسرانه در خصوص اصول و روش‌های انضباطی وجود دارد؟

در این قسمت به بررسی تفاوتی که در مدارس دخترانه و پسرانه در خصوص نوع اصول و روش‌های انضباطی مورد استفاده در این مراکز وجود دارد پرداخته شده است.

جدول (۵): تفاوت بین اصول و روش‌های انضباطی در مدارس دخترانه و پسرانه

متغیر	نوع مدارس	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	مقدار t	سطح معناداری
اصول انضباطی	دخترانه	۳/۴۶	۰/۴۳۸	۶۸	۱/۸۹۰	۰/۰۶۳
	پسرانه	۳/۲۳	۰/۵۹۰			
انضباط پیش‌گیرنده	دخترانه	۳/۲۷	۰/۷۸	۶۸	-۰/۲۴۶	۰/۸۰۷
	پسرانه	۳/۳۱	۰/۶۹			

۰/۵۵۵	۰/۵۹۳	۶۸	۷۶/۰	۴۶/۳	دخترانه	انضباط حمایت کننده
			۰/۶۲	۳/۳۶	پسرانه	
۰/۸۵۶	-۰/۱۸۲	۶۸	۰/۵۶	۳/۵۸	دخترانه	انضباط اصلاحی
			۰/۶۵	۳/۶۱	پسرانه	

نتیجه آزمون t دو نمونه مستقل برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که اصول انضباطی در مدارس دخترانه با میانگین (۳/۴۶) از مدارس پسرانه با میانگین (۳/۲۳) بیشتر است اما این تفاوت در سطح ۰/۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا $(P > ۰/۰۵)$. پس به‌طور کلی می‌توان گفت بین اصول انضباطی استفاده‌شده در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه تفاوت معناداری وجود ندارد $(P > ۰/۰۵)$. نتیجه آزمون t دو نمونه مستقل برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که انضباط پیش‌گیرنده در مدارس دخترانه با میانگین (۳/۲۷) از مدارس پسرانه با میانگین (۳/۳۱) کمتر است اما این تفاوت در سطح ۰/۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا $(P > ۰/۰۵)$. نتیجه آزمون t دو نمونه مستقل برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که انضباط حمایت‌کننده در مدارس دخترانه با میانگین (۳/۴۶) از مدارس پسرانه با میانگین (۳/۳۱) بیشتر است اما این تفاوت در سطح ۰/۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا $(P > ۰/۰۵)$. نتیجه آزمون t دو نمونه مستقل برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که انضباط اصلاحی در مدارس دخترانه با میانگین (۳/۵۸) از مدارس پسرانه با میانگین (۳/۶۱) کمتر است اما این تفاوت در سطح ۰/۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا $(P > ۰/۰۵)$. پس به‌طور کلی می‌توان گفت بین روش‌های انضباطی در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه تفاوت معناداری وجود دارد. $(P < ۰/۰۵)$.

جدول (۶): تفاوت بین اصول انضباط و روش‌های انضباطی در مدارس بر اساس جنسیت مسئولین

متغیر	جنسیت کادر مدرسه	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	مقدار t	سطح معناداری
اصول انضباطی	زن	۳,۴۶	۰,۴۳	۶۸	۱,۳۲۶	۰,۱۸۹
	مرد	۳,۳۰	۰,۵۶			
انضباط پیش‌گیرنده	زن	۳,۵۱	۰,۶۳	۶۸	۲,۶۸۶	۰,۰۰۹
	مرد	۳,۰۶	۰,۷۸			
انضباط حمایت‌کننده	زن	۵۱,۳	۵۵,۰	۶۸	۰۱۴,۱	۳۱۴,۰
	مرد	۳,۳۴	۰,۸۳			
انضباط اصلاحی	زن	۳,۶۶	۰,۵۵	۶۸	۰,۹۶۷	۰,۳۳۷
	مرد	۳,۵۳	۰,۶۳			

در جدول ۶ نتیجه آزمون t برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که اصول انضباط در مدارس دارای کادر خانم با میانگین (۳,۴۶) از مدارس دارای کادر آقا با میانگین (۳,۳۰) بیشتر است اما این تفاوت در سطح ۰,۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا ($P > ۰.۰۵$). نتیجه آزمون t برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که میزان استفاده از روش انضباط پیش‌گیرنده در مدارس دارای کادر خانم با میانگین (۳,۵۱) از مدارس دارای کادر آقا با میانگین (۳,۰۶) بیشتر است و این تفاوت در سطح ۰,۰۵ درصد معنادار می‌باشد؛ زیرا ($P < ۰.۰۵$). نتیجه آزمون t برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که میزان استفاده از روش انضباط حمایت‌کننده در مدارس دارای کادر خانم با میانگین (۳,۵۱) از مدارس دارای کادر آقا با میانگین (۳,۳۴) بیشتر است اما این تفاوت در سطح ۰,۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا ($P > ۰.۰۵$). نتیجه آزمون t برای گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که میزان استفاده از روش انضباط اصلاحی در مدارس دارای کادر خانم با میانگین (۳,۶۶) از مدارس دارای کادر آقا با میانگین (۳,۵۳) بیشتر است اما این تفاوت در سطح ۰,۰۵ درصد معنادار نیست؛ زیرا ($P > ۰.۰۵$).

بحث و نتیجه‌گیری

همه دانش‌آموزان مدارس به یک‌میزان یا به یک نوع و حالت، مرتکب بی‌انضباطی نمی‌شوند (Okpoze, 2008). بلکه با توجه به باورها، نگرش‌ها، قدرت تفکر و تحلیل رفتار خود و برخی عوامل دیگر به رفتار بی‌نظمی خاص دست می‌زنند. به‌رحال افراد با هر نیت یا به هر میزان که قواعد و مقررات آموزشی، تربیتی و انضباطی مدرسه را پایمال کنند، نتیجه آن، تضعیف آن قواعد و عادی جلوه دادن بی‌انضباطی در مدارس است (Taghipoor & Ghafari, 2009). در این حالت چنانچه بی‌انضباطی همچنان ادامه یابد و ملایم جلوه داده شود، قباحت خود را از دست می‌دهد. بی‌انضباطی و عدم توجه به مقررات و قواعد مدرسه، یکی از مسائل اساسی آموزش و پرورش است که می‌تواند پیامدهای منفی متعدد همانند: توقف استعدادها و باروری خرد در دانش‌آموزان، عدم درک مطلب درسی به دلیل عدم تمرکز ذهنی، حواس‌پرتی و بی‌حوصلگی، عدم ایجاد انگیزه رشد علمی، عدم رشد خلاقیت، به هم خوردن روابط اجتماعی فرد با کارکنان مدرسه و دوستان، عدم احساس امنیت و آرامش به دلیل بروز استرس و اضطراب‌های ناشی از بی‌انضباطی و... برای فرد و اجتماع پیرامونش داشته باشد (Maphosa & Shumba, 2010). به‌تبع عوامل گفته‌شده اصول و روش‌های انضباطی در نظر گرفته‌شده از طرف کادر مدرسه مدارس (دخترانه- پسرانه) باهم متفاوت بوده و متناسب با شرایط مدارس از

این اصول و روش‌ها استفاده می‌شود. به‌طور کلی، انضباط امری است که مانند سایر دروس و هدف‌های تربیتی باید آموخته شود (Noltemeyer & Mcloughlin, 2010). دانش‌آموزان، همان‌گونه که بر اثر تجربه‌های مفید تفکر و تمرین و ارزشیابی مطالب را می‌آموزند، برای مقید شدن به رعایت اصول انضباطی و روش‌های انضباطی نیز به محیط مساعد و تجربه‌های متناسب نیاز دارند. مسئولیت ایجاد این جو مساعد و تجربه‌های متناسب به عهده مدیران و معاونان و آموزگاران است و ضروری است که بین والدین و اولیاء مدرسه هماهنگی لازم وجود داشته باشد. با توجه به عوامل فوق، لزوم پرداختن به اصول و روش‌های برقراری انضباط، زمینه مناسب را برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در جهت رفع آن سازوکارها به وجود می‌آورد. در حالی که بدون بررسی این موضوع ممکن است در آینده شاهد سرایت مزمن پدیده بی‌انضباطی در مدارس باشیم که موجب بروز پیامدهای ناگوار خواهد شد.

در مورد چه اصول انضباطی در مدارس متوسطه دوم توسط کادر مدرسه شهرستان اسدآباد استفاده می‌شود. بر اساس یافته‌های پژوهش که در آن، اصول انضباطی از ۱۴ سؤال تشکیل شده است نشان می‌دهد که رعایت اصول انضباطی بیشتر از سطح متوسط بوده است اما نحوه استفاده آن بر مبنای نوع اصول انضباط در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه متفاوت است. نتایج به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که به ترتیب بیشترین به کمترین میانگین اصول انضباط عبارت‌اند از: هم‌مقدمی تمام اعضای آموزشی اعم از دانش‌آموزان، مدیران، معلمان و اولیاء برای برقراری انضباط، استفاده از خود دانش‌آموزان برای برقراری انضباط، نگاه به انضباط در راستای حفظ سلامتی و بهداشت فرد، ریشه‌یابی مسائل انضباط در خارج از مدرسه و حل آن‌ها، درک این موضوع از سوی دانش‌آموزان که انضباط در مدرسه پایه‌ای برای انضباط در اجتماع و رعایت مقررات و نظم جامعه وزندگی است، مبنای انضباط بیشتر بر پایه دوستی معلمان و دانش‌آموزان، تشویق افراد با آزاداندیش شدن و رعایت حدود آزادی‌ها و حقوق دیگران، انضباط در راستای توسعه بهسازی روانی و ذهنی دانش‌آموزان و کادر آموزشی، آموزش و توسعه سعه‌صدر، دوستی و عدالت نسبت به دیگران، عدم ارائه پیش‌فرض و داوری عجولانه نسبت به رفتار افراد در برقراری انضباط، انضباط بر اساس توان و تکلیف افراد، برقراری انضباط بادانش و امکانات لازم و آموزش مفید، می‌باشد. (Hoveyda, 1990) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر در انضباط دانش‌آموزان از نظر مدیران و معلمان دبیرستان‌های شهر تهران» به این مطلب اشاره کرده است. و این اصول انضباطی در مبنای نظری با تحقیقات (Yusef, 2015) که در مورد بهترین راهکارهای انضباط در مدارس و اصول برقراری انضباط در کشور نیجریه انجام داده است مطابقت دارد که این راهکارها عبارت‌اند از: افزایش شرکت والدین، ابداع و اجرای برنامه-

ریزی انضباطی مدرسه، پیروی از راهکارهای مؤثر، پرورش نظم در مدارس به‌وسیله مدیریت، جلوگیری از مجادله پیش دانش‌آموزان، فوق‌برنامه، ثابت‌قدم باشید، قوانین قابل‌فهم باشند، نگهداری گزارشی کوتاه، هرروز را بانشاط شروع کنید و... مطابقت دارد.

اصول انضباطی مربوط به ریشه‌یابی مسائل انضباط در خارج از مدرسه و حل آن‌ها که در این مورد تحقیقی که (Croll & Moses, 1985)، تحت عنوان «مشکلات انضباطی رفتاری دانش‌آموزان» انجام داده‌اند، یافته‌های آنان نشان داد که ۶۶٪ از مشکلات انضباطی دانش‌آموزان ناشی از عوامل درون منزل، در ۳۰٪ ناشی از عوامل شخصی دانش‌آموزان و کمتر از ۴٪ مربوط به عوامل معلم و مدرسه است. همچنین تحقیقی (Kiesner & Kerr, 2004)، تحت عنوان «عواملی که بر بی‌انضباطی دانش‌آموزان» تأثیر دارد. یافته‌های آنان نشان داد که بی‌انضباطی دانش‌آموزان تنها به مدرسه مربوط نمی‌شود بلکه ریشه‌های آن را باید در جاهای دیگر دید که در مجموع خانواده، گروه همسالان و بافت فرهنگی جامعه را به‌منزله سه عامل اصلی و تعیین‌کننده مسائل دانش‌آموزان در مدارس می‌دانند که (Croll & Moses, 1985)، (Kiesner & Kerr, 2004)، در تحقیقات خود با اصول انضباطی گفته‌شده مربوط به ریشه‌یابی مسائل انضباط در خارج از مدرسه و حل آن‌ها به این مطلب اشاره کردند. اصول انضباطی مربوط به اینکه مبنای انضباط بیشتر بر پایه دوستی معلمان و دانش‌آموزان است. با تحقیق Farahnaz (Saboori, 1990) تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر در بی‌انضباطی دانش‌آموزان متوسطه دوم دخترانه شهر تهران» مطابقت دارد. کمترین اصول انضباطی استفاده‌شده مربوط به انضباط بر پایه تنبیه می‌باشد که با تحقیقی که (Sita, 1996) در مورد تنبیه انجام داده و ادامه راهکارهایی برای استفاده از تنبیه ارائه کرده است مطابقت دارد که نتایج نشان داد که تنبیه باید متناسب با جرم همچنین جنایتکار باشد زیرا افراد در الگوهای اخلاقی باهم فرق دارند که ژنتیکی می‌باشد یا بعداً کسب کرده‌اند. مثلاً بعضی از بچه‌ها تا حدی پرمدعا و بعضی بی‌جهت مطیع هستند، بعضی به‌راحتی عصبانی و تحریک‌شده، بعضی نسبتاً آرام و صبور، درحالی‌که بعضی اجتماعی و بعضی در نظریه‌شان منزوی هستند. این نتایج با ماده ۷۷ آیین‌نامه اجرایی مدارس (2000) مبنی بر ممنوعیت استفاده از روش‌های تنبیهی همسو است که در پیوست شماره ۱ بدان اشاره‌شده است و (Mahin Tavakoli, 1996) به انواع راهکارها و روش‌های انضباطی اشاره کرده است که از آن جمله می‌توان به فنون انضباطی مستبدانه، آسان‌گیر یا سهل‌گیرانه و آزادمنشانه اشاره کرد. (Mesrabadi, Badri & Vahedi, 2010).

تحقیقی تحت عنوان «میزان بی‌انضباطی‌های دانش‌آموزان در شرایط اعمال منابع مختلف اقتدار معلم» در مورد تنبیه تحقیقی انجام داده‌اند که با اصول انضباطی گفته‌شده در اعمال تنبیه مطابقت دارد. با توجه به مطالب فوق می‌توان گفت در مدارس متوسطه دوم شهرستان اسدآباد از اصول انضباطی در مدارس (دخترانه- پسرانه) استفاده زیادی می‌شود اما میانگین استفاده از انضباط توسط کادر مدارس دخترانه بیشتر از میانگین استفاده از انضباط توسط کادر مدارس پسرانه است همچنین با یافته‌های پژوهش (Osakwe,2013) همخوانی دارد.

روش‌های انضباطی از ۲۸ سؤال تشکیل شده است که روش‌های زیر را در برمی‌گیرد که عبارت‌اند از روش انضباط پیش‌گیرنده از سؤال ۲۱-۱۵ و انضباط حمایت‌کننده از سؤال ۲۳-۲۲ و روش انضباط اصلاحی از سؤال ۴۲-۳۴، که در مورد روش‌های انضباطی استفاده‌شده توسط مسئولان مدارس در مدارس متوسطه دوم (دخترانه- پسرانه) نشان داد که رعایت روش‌های انضباطی بیشتر از سطح متوسط بوده است. این نتایج با پژوهش‌های Salimi (Afshar,2013) ، (Hosseini,2014) و (Noroz,2009) همخوانی دارد. در این پژوهش‌ها به تفاوت بین سبک‌های بی‌انضباطی و گونه‌های مواجهه با آن در مدارس دخترانه و پسرانه و همچنین مدارس در حاشیه و مرکز پرداخته شده است که به عینه نتایج پژوهش‌ها حاکی از تفاوت سبک‌ها و اصول انضباط در دستجات متفاوت از مدارس است. همچنین این یافته‌ها با پژوهش‌های (Marshall,2007)، (Enose & Simatwa,2010) ، (Bear,2010) همخوانی دارد. یافته‌هایی که در مورد تفاوت بین اصول و روش‌های انضباطی در مدارس دخترانه و پسرانه شهرستان اسدآباد حاصل شده است، نشان داد که به‌طور کلی می‌توان گفت بین اصول انضباطی استفاده‌شده در مدارس متوسطه دوم دخترانه و پسرانه تفاوت مشاهده نشد. اما در روش‌های انضباطی (انضباط پیش‌گیرنده، حمایت‌کننده، اصلاحی) می‌باشند تفاوت معناداری مشاهده شد. با توجه به نتایج می‌توان گفت که بیشترین روشی که در مدارس (دخترانه- پسرانه) استفاده می‌شود به‌طور نسبی انضباط اصلاحی بیشتر از انضباط پیش‌گیرنده و حمایت‌کننده مورد استفاده مسئولان مدارس قرار می‌گیرد و برای اینکه بتوان از روش‌های انضباطی در مدارس استفاده کرد باید در هر مدرسه از روشی که با شرایط آن مدرسه متناسب است بهره جست. از جمله پژوهش‌هایی که نتایج مشابه به این یافته‌ها را به دست آورده‌اند می‌توان به پژوهش‌های (Moyo,2015)، (Tungata,2014) و (Temitayo,2013) اشاره کرد.

- Ahmadi, S. A., Rajaei Pour, S., & Mohammadi, SH. (2007). Disciplinary Discipline Problems of Students and Providing an Appropriate Disciplinary Pattern in Primary Girls' Schools in Shahreza City. *Knowledge and Research in Educational Sciences*, No.4(16), 115-138. (Persian)
- Badri, M. (1985). *Application of Psychology in the School*, Tehran: Soroush Publication, Third Edition. 3, 183. (Persian)
- Blomart, J. (2001). *Prevening violence within the primary school environment, violence in school, Debarbieux. E. and Blaya, C. ESF.*
- Charles, C.M., & Senter, G.W. (2005). *Elementary Classroom Management* (4th ed). New York: Pearson Education.
- Ebrahimi Ghavam, S. (1996). Principles of Creating and Expanding Discipline in School. *Journal of Education*. 11(9), 17-15. (Persian)
- Everson, C.M., Emmer, E. T., & Worshan, M. E. (2006). *Classroom Management for Elementary Teachers* (7th ed). New York: Pearson Education.
- Ganji, M. (2013). Explaining the Factors Affecting Disciplinary Disorders of Students in Secondary Secondary Schools in District 2 of Arak City. *Educational Sciences. Journal of Education*. 113, 134-109. (Persian)
- Hoveyda, R. (1990). *Studying the Factors Affecting Discipline of Students in the View of Managers and Teachers of Isfahan High Schools*, MSc Thesis, Tehran University: Tehran University. (Persian)
- Hashemian, K. (2002). *Student-Based Classroom Management*, Tehran, Al-Zahra University. 1,36. (Persian)
- Leigh, K. E., Chenhall, E., & Saunders, C. (2009). Linking Practice to the Classroom: Teaching Performance Analysis. In *Academy of Human Resource Development: Americas Conference*.
- Lewis, R., Romi, S., Katz, Y. J., & Qui, X. (2008). Students' reaction to classroom discipline in Australia, Israel, and China. *Teaching and Teacher Education*, 24(3), 715-724.
- Loukas, A. (2007). What is School Climate? High- quality school climate is advantageous for all students and may be particularly beneficial for at- risk students. *Leadership Compass*, 5(1), 1-3.
- Marais, P., & Meier, C. (2010). Disruptive Behaviour in the Foundation Phase of Schooling. *South African Journal of Education*, 30, 41-57.
- Moyo, G., Khewu, N., & Bayaga, A. (2015). Disciplinary Practices in schools and Principles of Alternatives to Corporal Punishment Strategies. *South African Journal of Education*; 34 (1). (Persian)
- Temitayo, O., Maryaya, M., & lukaman, A. (2013). Management of Disciplinary Problems in Secondary Schools: Jalingo Metropolisin focus Global. *Journal of human social Science linguistics & education*, vol (13), 7-8.

- Tozer, J. (2010). *We're letting the Pupils Take Over1: Teacher Cleared over Confrontationwith Girl*, 13, Warns of Anarchy Threat. *Mail Online*, 30 August. Available at<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1307201/Lack-discipline-absolutely-appalling-Teacher-won-unfair-dismissal-cliam-speaks-out-control-students.html>. Accessed 17 December 2013.
- Valinejad, M. (2013). *The Viewpoints of Secondary Secondary School Teachers on the Classroom Discipline and Improvement in Classroom Management*, Shahed University Double Degrees. 20(3), 231-242. (Persian)
- Yousefi, F., Erfani, N., Kheirabadi, G., & Ghanei, H. (2010). The Prevalence of Disorders and Disobedience in Kurdistan Provincial Students. *Andishe Raftar's Journal*, 6 (2-3), 54-48. (Persian)
- Yusef, O. H. (2015). Best Practices for Maintaining Discipline in secondary Schools for Effective Curriculum Delivery in Nigeria. *The Online Journal of New Horizons in Education*.15 (1), 9-14.